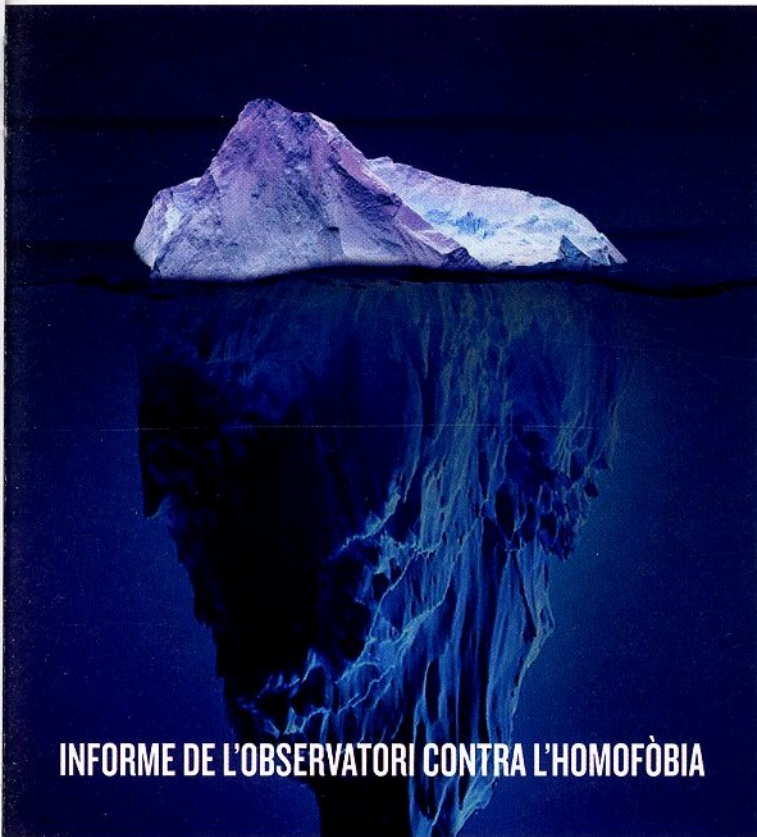

L'ESTAT DE L'LGTBI-FÒBIA A CATALUNYA 2019

INFORME DE L'OBSERVATORI CONTRA L'HOMOFÒBIA

RECOMANACIONS

La prevalença, un any més, són les agressions físiques i verbals en l'àmbit de la via pública, com les incidències més registrades. Aquest fet fa imprescindible l'execució de polítiques públiques que aturin la violència que pateix el col·lectiu LGTBI. Tanmateix, cal garantir la seguretat, l'acompanyament i atenció legal i psicosocial a les víctimes d'LGTBI-fòbia en tot el seu itinerari. Proposem les següents mesures:

a. La constitució d'una taula de treball per abordar les violències que pateix el col·lectiu LGTBI amb els diferents agents i institucions implicades en la seva implementació, com poden ser l'Àrea per la igualtat de tracte i no discriminació de la Generalitat de Catalunya, l'Oficina per la No Discriminació de l'Ajuntament de Barcelona i el Centre LGTBI de Barcelona, entre d'altres agents a valorar.

- b. Posar en funcionament recursos eficients i propers a les víctimes, que puguin donar un servei pragmàtic i eficaç en temps real.
- c. Desenvolupar un sistema eficaç per poder identificar i detenir a les persones agressores i evitar, d'aquesta manera, que tot l'itinerari de la denúncia quedi aturat, pendent d'aquesta identificació.

2

L'àmbit de l'habitatge és el segon que més incidències registra. És necessari treballar amb entitats que lluiten pels drets a un habitatge digne i elaborar un protocol d'actuació en casos de vulneració i/o discriminació en l'accés a un habitatge per l'orientació sexual, la identitat i/o l'expressió de gènere de les persones que volen llogar un pis o una casa.

3

Demaneu salvaguardar les llibertats públiques de les dones lesbianes, impeding actitudes que invisibilitzin les seves expressions afectives i sexuals. Cal potenciar la memòria històrica lèsbica mitjançant el reconeixement de les aportacions de diferents dones lesbianes en l'art, la música, la política, la ciència, l'activisme, etc. Tanmateix, la visibilitat de dones lesbianes i/o bisexuals continua sent molt reduïda en l'espai públic i és, per aquest motiu, que instem a les diferents administracions públiques competents a incorporar en els nomenclàtors de carrers, places, avingudes, parcs, el nom de dones lesbianes i/o bisexuals per a contribuir a una major visibilitat.

4

Instem a que es pugui presentar la denúncia per LGTBI-fòbia en qualsevol comissaria dels Mossos d'Esquadra de Catalunya, independentment de la qualificació que es faci, a posteriori, dels fets denunciats (penal, administratiu o altres tipus d'itinerari). Caldria disposar de l'organisme coordinador de polítiques LGTBI per tal que fos l'estament a qui els Mossos comunicuessin les denúncies catalogades com a infraccions administratives. En aquest sentit proposem:

- a. La possibilitat d'apropar els agents dels Mossos d'Esquadra a espais on es troba la víctima és una mesura imprescindible per poder abordar el gran problema que indica la infradenúncia detectada en aquest informe.
- b. Indagar i detectar estratègies de reparació de la dignitat de les persones afectades que no passen per recórrer un itinerari oficial de denúncia i legitimar-la com a procés de recuperació. Això afectaria a la infradenúncia però s'enca mina a tenir en compte altres processos de recuperació i/o restauratius del benestar psicosocial de la persona.
- c. Cal establir els mitjans necessaris per dotar els cossos de seguretat, tant de les diferents policies com de seguretat privada, de la formació adient per tractar de forma digna, i d'acord amb la legalitat, al col·lectiu LGTBI i especialment a les persones trans.

5

Aprovar el reglament del règim sancionador, de manera que es faci i agilitzin els processos d'instrucció i sanció, derivats de les denúncies rebudes per possibles infraccions de la llei. Aquest reglament ha de ser incorporat en tot el procés sancionador i requerirà dels recursos i mitjans adequats per al seu perfecte desenvolupament. Tanmateix, de nou, instem a la Generalitat de Catalunya a executar la recomanació que el Síndic de Greuges va fer el 22 de juliol de 2017, amb número de registre S-37886/2017, al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, en què s'indica que caldria que es reconegués a l'OCH, la condició d'interessada en els procediments administratius que afectin els drets de les persones LGTBI i que cal pronunciar-se respecte d'una situació de discriminació, a l'empara de la Llei 11/2014, del 10 d'octubre. Tanmateix, la creació de l'organisme coordinador de polítiques LGTBI, permetria una major efectivitat en la implementació i seguiment de totes les mesures pedagògiques en els diferents àmbits que recull la Llei, per a una veritable transformació social, traslladant la feina tècnica realitzada i per implementar unes polítiques públiques LGTBI efectives.

6

Potenciar mecanismes encaminats a oferir una visió més precisa de l'estat de l'LGTBI-fòbia en els diferents territoris de Catalunya. Com podem veure a les diferents gràfiques, el número de casos reportats és especialment alt a la província de Barcelona i de forma destacada a la capital. Necessitem intensificar eines que facilitin l'arribada d'incidències. És imprescindible destinar recursos per implementar, de manera transversal, les polítiques públiques cap a la conscienciació, prevenció i detecció d'aquestes discriminacions. Alhora, caldria establir convenis amb ajuntaments i entitats LGTBI que poguessin intervenir com antenes als diferents territoris.

7

Cal implementar de manera efectiva la Llei 11/2014 per garantir els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. No podem admetre que es donin situacions de discriminació i mala praxis per part de les diferents administracions i institucions que d'entrada els pertoca garantir tots els drets i llibertats vers el col·lectiu LGTBI. En concret, volem posar l'accent en les deficiències comprovades a diferents registres civils del país, on s'han detectat disfuncions a l'hora de gestionar expedients de canvi de nom registral així com omissions de la diversitat familiar LGTBI a diferents formularis oficials.

8

Instem a les administracions a fer campanyes informatives i de sensibilització, adreçades a les persones bisexuals i a la població en general, per donar a conèixer la seva invisibilitzada identitat i les seves conseqüents discriminacions específiques. Calen campanyes dirigides a eradicar la bifòbia.

9

Garantir els drets i llibertats de les persones intersexuals, impulsant mecanismes que visibilitzin la realitat de les mateixes. Actualment, en el nostre context, només comptem amb un estudi realitzat per l'Ajuntament de Barcelona sobre les demandes de la població intersexual/amb DSD que tracta les demandes específiques del col·lectiu i a l'estigma que enfronten. Calen recursos per donar resposta a les seves demandes específiques.

10

El protocol d'accés a les tècniques de reproducció humana assistida, aprovat l'agost de 2016, requereix un seguiment de la seva aplicació i de recursos necessaris per a la seva correcta implementació. Per tal de fer-ho possible caldria la participació de totes les parts implicades: Departament de Salut, Àrea LGTBI de la Generalitat, professionals de la medicina i entitats implicades. Urgeix fer campanyes divulgatives per fer possible el coneixement del seu contingut a les possibles beneficiàries. Cal destinar els mitjans necessaris per a la seva implementació a tot el territori.

11

Dins del col·lectiu LGTBI existeixen diferents poblacions que segons les seves interseccions poden estar en situacions de major vulnerabilitat, com poden ser les persones grans, les migrades i les treballadores sexuals. Proposem tres mesures específiques:

- Cal establir programes específics adreçats a les persones grans LGTBI per poder garantir el ple desenvolupament dels seus drets i llibertats, que en moltes ocasions es veuen vulnerats per manca de recursos i de coneixement sobre les seves necessitats i discriminacions.
- Vetllar pel degut compliment de les peticions d'asil polític i/o refugi per part de les persones LGTBI perseguides als seus països d'origen, tot incorporant més recursos personals i materials per atendre les necessitats d'aquestes persones.
- Implementar programes específics per al col·lectiu de treballadores sexuals, escoltant les seves veus i demandes, estigmatitzades per la societat i que poden tenir major risc de viure situacions de precarietat.

12

D'acord amb la Llei 11/2014 es fa imprescindible, cinc anys després de la seva entrada en vigor, desenvolupar de forma extensa, rigorosa i d'acord amb les entitats LGTBI especialitzades, un protocol d'atenció a la víctima que mandata el punt f) de l'article 18: Aplicar un protocol per a tractar íntegrament i adequadament les víctimes d'agressions per raó d'orientació sexual, identitat de gènere i/o expressió de gènere. Es fa del tot necessària la creació d'un grup de treball que elabori un protocol d'atenció a la víctima d'LGTBI-fòbia, que sigui d'ús

obligatori per a tots els agents implicats en el seu abordatge i en totes les seves possibles expressions i amb tots els itineraris que sorgeixen fruit d'una incidència. Cal determinar, mitjançant aquest protocol, les diferents pautes a dur a terme quan una persona LGTBI és objecte d'una agressió i/o discriminació, a fi de preservar en tot moment la seva dignitat i poder realitzar totes les actuacions adients per gestionar la denúncia i el seu correcte recorregut.

13

Adequació inclusiva de tota la documentació administrativa, especialment en els diferents registres, per a evitar situacions de violència institucional vers les diversitats familiars.

14

Desenvolupament, coneixement i difusió dels protocols que previnguin l'assetjament escolar per motius d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere en l'àmbit educatiu. Són necessàries polítiques que posin fi a aquesta forma de violència que afecta menors d'edat. Cal desplegar tot l'article 12 de la Llei 11/2014, dedicat a l'educació, i desenvolupar mesures que incorporin la perspectiva coeducativa i de la diversitat afectiva sexual i de gènere en tot l'entorn educatiu i escolar i que tinguin en compte tots els models familiars.

Cal promoure la participació de les entitats LGTBI en el seguiment i avaluació del protocol i escoltar les veus dels nostres infants i adolescents, allunyant la construcció d'aquestes polítiques d'una mirada adultocèntrica.

15

Lligat amb el punt anterior, s'ha de prestar especial atenció al ciberassetjament que es propaga a través de les xarxes socials. El ciberassetjament és una realitat que pot conviure amb la joventut LGTBI, sent l'anonimat de les persones que exerceixen la pràctica discriminatòria un handicap per a la seva intervenció. Tanmateix, podem veure com internet i les xarxes socials poden ser escenaris de propagació de violència cap a persones del col·lectiu LGTBI. Proposem impulsar estudis per abordar estratègies per donar resposta a la violència virtual.

16

Implementar tots els punts de l'Acord nacional per fer front a l'epidèmia del VIH a Catalunya. Cal protegir els drets de les persones amb VIH/SIDA i combatre l'estigma que pateixen fruit de les discriminacions persistents. S'ha de dotar de pressupost adequat per poder implementar les polítiques preventives més eficients i desenvolupar el Pacte social contra l'estigma associat.

17

Davant les incidències registrades en l'àmbit laboral, requerim a les diferents administracions i, en concret, a la Conselleria de Treball, Afers Socials i Famílies, a desenvolupar, amb les entitats especialitzades i els sindicats, l'article de la Llei

11/2014 que tracta sobre la integració del dret a la igualtat de tracte i oportunitats de les persones LGTBI.

- D'acord amb l'apartat 3 d) de la Llei 11/2014, cal de forma immediata i prioritària desplegar estratègies per a la inserció laboral de les persones trans.
- D'acord amb l'apartat 5 c) de la Llei 11/2014, cal fomentar la implantació progressiva d'indicadors d'igualtat que tinguin en compte la realitat de les persones LGTBI en el sector públic i privat i d'un distintiu per a reconèixer les empreses que destaquen per l'aplicació de polítiques d'igualtat i no discriminació.

18

Volem destacar la importància de l'acompanyament psico-social com a estratègia per a la reparació de la dignitat de les persones discriminades per la seva orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere, independentment de l'itinerari de denúncia (oficial o no) que escolleixin. Proposem el suport per part de les administracions de tots aquells projectes que incorporin una mirada psicossocial i interseccional de les violències LGTBI.

19

Hauria de ser prioritari, en la legislatura present, l'aprovació de la Llei contra la discriminació per orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere i característiques sexuals, i d'igualtat social de lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals, transgènere i intersexuals registrada al Congrés dels Diputats i Diputades, i La Llei sobre la protecció jurídica de les persones trans i el lliure dret a la determinació de la identitat sexual i expressió de gènere, i agilitzar el seu tràmit parlamentari.

20

Potenciar, per part de les diferents administracions, la recerca i estudis al voltant de les diferents realitats i àmbits LGTBI. La recerca ha de complir el recollit en l'article 39 de la Llei 11/2014, la garantia estadística, que versa sobre l'obtenció de dades estadístiques i recerques qualitatives.

21

Potenciar que els Ajuntaments, com a administració propera, desenvolupin polítiques específiques adreçades al col·lectiu LGTBI. És important poder desenvolupar mesures i accions específiques en l'àmbit local que facilitin i potenciïn la visibilitat i seguretat de les persones LGTBI. Per això, seguim apostant pel municipalisme com a paradigma transformador i que les administracions comptin amb la participació proactiva del teixit associatiu LGTBI i feminista i, en el seu cas, el consells municipals o nacionals LGTBI han de poder incidir i prendre part en tots els processos que tinguin relació amb els drets i llibertats del col·lectiu. S'ha d'impulsar nous plans per a la diversitat afectiva sexual i de gènere al màxim de municipis possibles de Catalunya.